

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.166/2025/4

A felperesek:

(párt neve) (címe) I. rendű

(párt elnöke) (cím) II. rendű

A felperes jogi képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Kummer Ákos, iroda címe)

Az alperes:

(alperes neve) Zrt. (székhely)

Az alperes jogi képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Kovács Loránd, iroda címe)

A per tárgya:

személyiségi jog megsértésének megállapítása és sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 11.P.21.518/2024/11.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés száma:

alperes, 11.P.21.518/2024/12.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal a pontosítással, hogy 2022. november 1. napjától a 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzeti idő alatt a késedelmi kamatkövetelés legfeljebb évi 25 %-os mértékben érvényesíthető.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek személyenként 19.050 (tizenkilencezer-ötven) forint másodfokú perköltséget.

Az alperes köteles megfizetni az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára az esedékesség napjáig 96.000 (kilencvenhatezer) forint másodfokú eljárási illetéket.

Az illeték megfizetése e határozat meghozatalát követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] Az I. rendű felperes Magyarországon bejegyzett, országosan ismert, országgyűlési képviselőcsoporttal rendelkező párt, a II. rendű felperes az I. rendű felperes országos választmányának elnöke. Az alperes számos nyomtatott napilap és magazin, valamint a digitális médiaterméket kiadó gazdasági társaság.

[2] Az alperes által működtetett a (hírportál 1. neve) internetes hírportálon 2022. május 13. napján „A megsemmisülés útján halad a (párt neve)” címmel jelent meg írás, amely egyebek mellett a következőket tartalmazza: „... a május 7-i elnökválasztás előtt sajtóhírek szerint kilencven kamuszervezetet hoztak létre, hogy fantomküldöttekkel erősítsék mind (párttag neve)t, mind a párt szervezeti egységét... A felduzzasztott alapszervezetekről (elemző neve) a W Intézet elemzője úgy fogalmazott, aki a (párt neve) belső ügyeit ismeri az tudja, hogy az alapszervezetek működését (párt elnöke), a párt választmányi elnöke irányítja és aki a kongresszus összehívásáért is felel. (párt elnöke), aki nem most bizonyította először lojalitását (párttag neve)hez úgy szervezte meg a küldöttgyűlést, hogy (párttag neve) nyerje meg a mostani választást. Tudnia kellett a fantomszervezetek alapításáról is. – mondta (elemző neve), aki szerint a kamuszervezetekre inkább a párt szervezeti erejének demonstrálása miatt volt szükség, nem (párttag neve) támogatásának erősítéséért.”.

[3] Az alperes 2022. május 13. napján az általa kiadott (napilap neve) napilapban, valamint a (hírportál 2. neve) online hírportálon a fentiekkel lényegében megegyező azonos című és tartalmú cikkeket jelentetett meg. A jelen per tárgyát is képező sérelmezett közlések kapcsán a felperesek sajtó-helyreigazítás iránti kérelmének a Fővárosi Ítéltábla (....) számú jogerős ítéletével helyt adott.

A kereset és az ellenkérelem

[4] A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, az alperes megsértette a jóhírnév védelmében fűződő személyiségi jogukat az általa üzemeltetett (hírportál 1. neve) internetes oldalon 2022. május 13-án „A megsemmisülés útján halad a (párt neve)” címmel megjelent cikkben annak valótlan híresztelésével, hogy a (párt neve) a 2022. május 7-i tisztújító kongresszus előtt 90 kamuszervezetet hozott létre és a II. rendű felperes úgy szervezte a párt tisztújító kongresszusát, hogy azon (párttag neve) nyerje meg az elnökválasztást.

[5] Kérték, kötelezze a bíróság az alperest részükre személyenként 600.000 forint sérelemdíj és ezen összeg után 2022. május 14. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamata, valamint felmerült költségeik megfizetésére. Perköltségként személyenként 76.200 forint ügyvédi munkadíjat igényeltek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (IM. r.) 3. § (2) bekezdés a) pontja, (6) bekezdése és 4/A. §-a alapján.

[6] A kereset jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (2) bekezdését, 2:43. § d) pontját, 2:45. § (2) bekezdését, 2:51. § (1) bekezdés a) pontját, 2:52. § (2) és (3) bekezdését jelölték meg. Állították, a kifogásolt valótlan állítások súlyosan rombolják társadalmi megítélésüket, a II. rendű felperes politikai megbecsültségét, ezáltal sértik a jóhírnevüket. Nem vitatták közszereplői minőségüket, azonban ennek alapján sem kötelesek a velük kapcsolatos hamis tények közlésének a tűrésére. Álláspontjukat alkotmánybírósági határozatok és rendes bírósági ítéletek e körben kifejtett álláspontjával támasztották alá.

[7] A sérelemdíj iránti igény kapcsán kifejtették, az arra való jogosultsághoz konkrét hátrány bekövetkeztét igazolniuk nem kell. Köztudomású tényként kezelendő, hogy a kifogásolt közlések kapcsán a megítélésük hátrányosan változott meg, ez külön bizonyítás nélkül is megállapítható az a tény, hogy az emberi tisztességet és a politikai hitelességet egyaránt csorbító hamis állítás miatt magyarázkodási kényszer és ehhez kapcsolódóan szégyenérzet alakul ki az érintettekben, amely ténylegesen meg is valósult. Érvelésük szerint az alperes a cikket kifejezetten a lejáratási szándékukkal, célzatosan a közvélemény előtt őket hiteltelenítő módon tette közzé, rosszhiszeműségét bizonyítja, hogy álláspontjukat a cikkben írtakról nem közölte, azt meg sem kísérelte megtudakolni tőlük. Hivatkoztak arra, hogy a sérelemnek a reparáción túl repressziós célzata is van, amennyiben a jogsértésre szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartás vezet, valamint további funkciója a hasonló jogsértésektől való visszatartás (prevenció) is.

[8] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte annak felszámítása nélkül. A keresetet mind jogalapjában, mind összecszerúságában vitatta. Az írás nem tartalmazott olyan állításokat, amelynek tűrésére a felperesek ne lennének kötelesek, a sérelmezett közlések alkalmasak arra, hogy hozzájáruljanak az általános közéletű vitához, amely az I. rendű felperes tisztújítása körül alakult ki. A politikai közszereplők esetén a személyüket ért bírálatot és minősítést a társadalmi nyilvánosság, a demokratikus vita szükségszerű részeként, jellemzően a különböző politikai érdekek mentén értelmezendő megnyilvánulásként kezeli.

[9] A sérelemdíj iránti igény összecszerúságában is eltúlzott, figyelemmel arra, hogy a felperesek a jogsértésből eredő köztudomású hátrányokon túl további hátrányok bekövetkezésére nem hivatkoztak, ilyenekre nem is hivatkoztak, Hangsúlyozta a nemvagyoni sérelem bagatell jellegét. Utalt arra, a sérelmezett közlés azonos időszakban más, az alperes által működtetett médiaplatformokon is megjelent, amelyekkel kapcsolatosan a felperesek más bíróságok előtt is érvényesítettek igényt. A felpereseket ért sérelmet ebben a hírfolyamban a sajtóhíresztelések egyikeként kell értékelni a nemvagyoni sérelem megállapításánál. Az egyes eljárásokban a felperesek ugyanazokat a tényeket ismételték meg és ugyanazokra a bizonyítékokra hivatkoztak sérelemdíj követeléseik kapcsán. Nem határozták meg, mennyiben tekintik elkülöníthetőnek a nemvagyoni sérelmet a többi platformon megjelent azonos tartalmú közlések hatásától. A sérelemdíj mint magánjogi szankció elsődleges funkciója a személyiségi jogsértés vagyoni elégtétellel történő kompenzációja és csak másodlagosan magánjogi büntetés. A büntetőjelleg csak abban az esetben lehet hangsúlyos, ha a jogot sértő fél kiemelkedő szándékos sérelmet okoz, ami jelen esetben nem valósult meg. Hivatkozott a felperesek mint közszereplők fokozott tűrés kötelezettségére. Utalt arra, a jogsértés bekövetkezése óta több mint két év telt el, a cikkek

ismételten nem jelentek meg, a hírnek köztudomásúlag figyelembe vehető aktualitása nincs. Kérte a késedelmi kamat fizetésére vonatkozó kérelem elutasítását, és a sérelemdíjnak a jelenkori értékviszonyokhoz igazodó módon való meghatározásával.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, az alperes megsértette az I. és a II. rendű felperesek jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát az általa üzemeltetett (hírportál 1. neve) internetes oldalon a 2022. május 13. napján „A megsemmisülés útján halad a (párt neve)” címmel megjelent cikkben annak valótlan híresztelésével, hogy a (párt neve) a 2022. május 7-i tisztújító kongresszusa előtt 90 kamuszervezetet hozott létre és a II. rendű felperes úgy szervezte a párt tisztújító kongresszusát, hogy azon (párttag neve) nyerje meg az elnökválasztást.

[11] Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és a II. rendű felperesnek fejenként 600.000 forint sérelemdíjat és ezen összeg után 2022. május 14. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot, valamint 76.200 forint perköltséget. Kötelezte az alperest 72.000 forint eljárási illeték megfizetésére. Megállapította, a felperesek közszereplők, a kifogásolt közlések tényállítások, amelyekről az alperes nem állította, hogy valóságok. Védekezése a felperesek mint közszereplők fokozott türemsi kötelezettségére vonatkozott.

[12] A közszereplők esetén a véleménynyilvánítás határai tágabbak, azonban az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB, a 7/2014. (III. 7.) AB, a 13/2014. (IV.18.) AB és a 3217/2020. (VI. 19.) AB határozatában kifejtettek alapján és a bírói gyakorlat szerint is a valótlan tényállításokkal szemben a közéleti szereplők is igényelhetnek jogi védelmet, különösen akkor, ha a nyilatkozó személy kifejezetten tudatában van a közlés valótlanságának, vagy foglalkozása, hivatása gyakorlása szabályai szerint elvárható lett volna tőle a tények valóságának vizsgálata, de azt elmulasztotta. Egyetértett azzal a felperesi állásponttal, hogy a bizonyíthatóan hamis tények nem állnak alkotmányos védelem alatt, a szabad véleménynyilvánításhoz való jog sem jogosít fel senkit arra, hogy a valótlanosságokkal illessen bárkit minden ténybeli alap nélkül. A közlések tartalma, nevezetesen, hogy az I. rendű felperes a tisztújító kongresszusának befolyásolása érdekében fiktív alapszervezeteket hozott létre, illetve hogy a II. rendű felperes részrehajlóan a pártelnök választás eredményét jogellenesen befolyásoló módon szervezte meg a kongresszust, nyilvánvalóan alkalmas a felperesek diszkreditálására, a közvélemény általi megítélésük negatív befolyásolására. Mindezek alapján megvalósultnak ítélte a jóhírnévhez való személyiségi jog megsértését, és a jogsértés tényét megállapította.

[13] Álláspontja szerint a felperesek a jogsértés miatt elszenvedett nemvagyonai hátrány ellentételezéseként sérelemdíjra tarthatnak igényt. Köztudomású ténynek tekintette, hogy az érintett személy tisztességét, politikai hitelességét egyaránt csorbító valótlan tényállítások miatt magyarázkodási kényszer és ehhez kapcsolódó szégyenérzet alakult ki az érintettekben, amely nemvagyonai sérelemnek minősül. A köztudomásúnak tekintett hátrány bekövetkeztét az alperes cáfolni nem tudta. A sérelemdíj összegének meghatározása során nyomatékosan értékelte, hogy az alperes a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) hatálya alá tartozó médiaszolgáltatónak minősül, vonatkoznak rá az Smtv. 4. § (3) bekezdésének azon rendelkezése, amely szerint a sajtószabadság gyakorlása nem járhat mások személyiségi jogainak sérelmével, valamint az Smtv. 10. §-ában megfogalmazott a médiarendszerrel szemben támasztott, a hiteles gyors, pontos tájékoztatásra vonatkozó követelmény. Erre is figyelemmel az alperest súlyos felróhatóság terheli a felperesekre vonatkozó valótlan tényállítások közlése miatt, hiszen azok valóságtartalmát meg

sem próbálta ellenőrizni, az érintetteket nem kereste meg, részükre nem biztosított lehetőséget álláspontjuk kifejtésére.

[14] Nem osztotta az alperesnek azt az álláspontját, miszerint az a tény, hogy a felperesekre vonatkozó valótlan tényállításokat tartalmazó cikket több különböző médiafelületen is megjelentette, a felperesek részére okozott hátrány együttes értékelését indokolja. Az adott perben kizárólag az annak a tárgyat képező cikkben foglalt valótlan tényállítások kapcsán kell állást foglalni a jogsértés megtörténtéről, illetve a jogkövetkezmények alkalmazásáról. A valótlan tényállítások több különböző médiafelületen történő közzététele esetén a jogsértés ismétlődő jellege állapítható meg.

[15] A sérelemdíj reparációs jellegén túl utalt annak repressziós és prevenciós funkciójára, amely a sérelemdíj összecszerűségének meghatározásánál az alperes személyére tekintettel nem hagyható figyelmen kívül. Mindezek alapján megalapozottnak ítélte a felperesek sérelemdíj iránti igényét.

[16] A sérelemdíj összege a jogsértés bekövetkeztekori ár- és értékviszonyok figyelembevétele mellett nem eltúlzott, ezért a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése alapján megalapozottnak ítélte a késedelmi kamatigényt is.

[17] A Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes által jogi képviselővel felmerült ügyvédi munkadíjból álló perköltségének a megfizetésére, valamint a Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán feljegyzett eljárási illeték megfizetésére.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[18] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan a sérelemdíj fizetésére kötelezésének mellőzését, harmadlagosan a sérelemdíj 100.000 forintra történő mérséklését és a kamatfizetési kötelezettség mellőzését kérte.

[19] A másodfokú bíróságtól a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (a továbbiakban: Pp.) 369. § (3) bekezdés c) és d) pontja szerinti felülbírálati jogkör gyakorlását kérte. Fenntartotta a felpereseket mint közszereplőket terhelő fokozottabb tűrési kötelezettséggel kapcsolatos álláspontját, valamint azt az érvelést, hogy erre tekintettel a perbeli közlések nem minősülnek olyannak, amelyek a felperesek megítélését a társadalom szemében hátrányosan csorbítanák. A közlések sértő jelleggel nem bírnak, nem alkalmasak a felperesek politikai jóhírnevének a csorbítására. Ezért a felperesek keresetének jogalapja hiányzik.

[20] Másodlagos fellebbezése indokait illetően előadta, a jogsértéssel okozott nemvagyoni sérelem bagatell, ezért nincs indoka a sérelemdíjjal való kompenzálásnak. Hivatkozása szerint a nemvagyoni kártérítés összegének meghatározása során az összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott döntéseket is értékelni kell. Ez azonban semmiképpen nem jelenthet valamiféle mechanikus, számszerűsíthető összevetésen alapuló vizsgálatot. A felperesek a jogsértésből eredő köztudomású hátrányokon túl további hátrányok bekövetkeztére nem hivatkoztak, ilyen hátrányokat nem bizonyítottak. Így a bírói gyakorlat szerint a sérelemdíj mértékét a jogsértésből eredő köztudomású, az általános élettapasztalat alapján bekövetkező hátrányok alapján kell meghatározni. Ennek alapján pedig nem vonható le olyan következtetés, amely szerint a felperesek sérelemdíjra lennének jogosultak. Megismételte azt a hivatkozását, hogy a felpereseket ért nemvagyoni sérelem együttes hatása a más médiaplatformokon is megjelent azonos tartalmú közléseknek, a felperesek az alperesi kiadásban megjelenő különböző sajtótermékekkel szemben párhuzamosan előterjesztett

sérelemdíj követeléseikkel kapcsolatban ugyanazokat a tényeket ismételték meg, ugyanazon bizonyítékokra hivatkoztak. Álláspontjának alátámasztására utalt a Kúria Pfv.IV.20.475/2022/4. számú precedens határozatára.

[21] Ismételten hangsúlyozta, hogy a jogsértőnek tekintett állítások nem a felperesek személyét minősítik, hanem politikai tevékenységükre vonatkoznak. A közvélemény a felperesek vonatkozásában újra megjelenő állításokat eleve fenntartásokkal kezeli, kellő távolságtartással értékeli, ezáltal az okozott hátrányt is degradálja. A perbeli közlések tartalma az átlagosnak mondható olvasót a felperesekről alkotott benyomásában már nem befolyásolja. Az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatára utalva kifejtette, a közéleti témájú jogsértések esetén a bírói gyakorlat a sérelemdíj összegszerűsége körében nagyobb mértéktartást tanúsít. Megismételte azt az álláspontját, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. tv. (a továbbiakban: Btk.) 2023. június 2. napjától hatályos 226. § (3) bekezdése szerint nem büntetendő rágalmozás miatt annak a cselekménye, aki a rágalmozást a közügyek szabad vitatása körében sajtótermék vagy médiaszolgáltatás útján követi el, feltéve, hogy cselekménye nem irányul a sértett emberi méltóságának nyilvánvaló és súlyosan becsmérő tagadására. A Btk. tehát büntethetőséget kizáró okként szabályozza a sajtótermék útján történő elkövetést, az ellen egyéni jogsérelmeknek kizárólag a személyiségvédelem polgári jogi szankciói vehetők figyelembe. A sérelemdíj prevenciós funkciója azonban nem válhat dominánssá az összeg meghatározásánál, a polgári jogi szankció nem veheti át más jogági szankciók szerepét.

[22] Megítélése szerint a felperesek közszereplői minőségének a sérelemdíj összegének meghatározásakor kiemelt jelentősége van. E körben a 7/2024. (III. 7.) AB határozatot hÍvta fel. Ugyancsak a közszereplők fokozott tűrésí kötelezettségét érintően hivatkozott a 13/2014. (IV. 18.), 3217/2020. (VI. 19.) számú AB határozatokra, kifejtve ezzel kapcsolatos érveit.

[23] Értékelendőnek tekintette azt a köztapasztalatúnak nevezett tényt, hogy az elmúlt években a közbeszéd mindennapos témájává vált a politikai szereplők közéleti magatartása. Az átlagosan tájékozott hírfogyasztók összessége által képviselt „közvélemény” lényegében hozzászóott a közszereplők által egymással szemben megfogalmazott, gyakran erőteljes bírálatokhoz, állításokhoz, egyéb megnyilvánulásokhoz. Álláspontjának alátámasztására az Emberi Jogok Európai Bírósága ítélezési gyakorlatát hÍvta fel.

[24] Megismételte, hogy a felpereseknek volt lehetősége a megfogalmazott közlések cáfolatára, a széleskörű reagálásra, amely szintén értékelendő körülmény. Fenntartotta az állított jogsértés és az igényérvényesítés óta eltelt idővel összefüggő érvelését.

[25] Mindezekre figyelemmel megítélése szerint a megítélt sérelemdíj összege nem áll összhangban a felpereseket ért sérelemmel, az alperes felróhatóságával és a bírói gyakorlat szerint hasonló esetekben megítélt marasztalási összegeket is eltúlzott módon is meghaladja.

[26] A késedelmi kamatigény elutasítását arra alapítottan kérte, hogy a bíróság a sérelemdíj összegét a jelenkori értékviszonyok alapján kell meghatároznia.

[27] Másodfokú perköltséget igényelt, amelyet az IM r. 3. § (3) bekezdése alapján áfával növelten kért meghatározni azzal, hogy a fellebbezés elkészítésére fordított két ügyvédi munkaórát fordított a jogi képviselő.

[28] A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. Perköltségként az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján személyenként 15.000 forint+áfa (19.050 forint) ügyvédi munkadíjat számítottak fel.

[29] Érvelésük szerint az elsőfokú bíróság a per eldöntése szempontjából releváns tényállást helyesen állapította meg, a feltárt bizonyítékokból minden tekintetben okszerű következtetést levonva hozta meg ítéletét, amelynek során sem anyagi, sem eljárásí jogszabályt nem sértett. Hangsúlyozták a perbeli közlések valótlán tényállítások, a vélemények közlése kapcsán a

közszereplőket terhelő türeési kötelezettség nem terjed ki a valótlan tényállítások megtételére. Álláspontjukat bírósági döntésekkel és a 3438/2022. (X. 28.) AB határozattal támasztották alá. A sérelmezett közlések büntetőjogilag is üldözendő, súlyos, egy szervezeten belüli demokratikus választási folyamatok befolyásolására irányuló tevékenységgel vádolták őket, kirívóan sértő tényállítások, amely a közvélemény előtt súlyosan rosszálló értékítéletet váltanak ki, megkérdőjelezi a demokráciához fűződő alapvető viszonyukat is. Az az alperesi érvelés, hogy az állítások kifejezetten a politikai tevékenységükre vonatkoznak, nem releváns hivatkozás. A bírói gyakorlat egységes abban a kérdésben, hogy a sérelemdíj iránti igény megalapozottságához a köztudomású tényekre alapított hivatkozás és azok értékelése is elfogadható. A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján nem kötelesek bizonyítani a személyiségi jogaik alperes általi megsértése következtében keletkezett nemvagyoni hátrányt, ugyanakkor az alperes bizonyíthatta volna, hogy a jogsértéssel összefüggésben egyiküket sem érte a sérelemdíj megítélését indokoló nemvagyoni hátrány, vagy kimenthette volna magát a felelősség alól annak bizonyításával, hogy magatartása nem volt felróható. Ezt azonban az alperes meg sem kísérelte.

[30] Kiemelték, az, hogy az alperes az általa üzemeltetett platformokon a sérelmezett kijelentéseket megjelentette, ezzel többször is megsértette a jóhírnevüket, nem lehet érv a sérelemdíj iránti igénynek még csak a mérséklésére sem. Ennek értékelése a Ptk. 1:4. § (2) bekezdésével is ellentétes volna. Az, hogy a valótlan állítás több alperes által üzemeltetett webes felületen megjelent, annak megalapozottságát egyfelől erősíti, másfelől pedig egyre többen értesülhetnek arról. A többszöri megjelenés a sérelemdíj összegénél figyelembe veendő körülmény, az ismétlődő jogsértést az elsőfokú bíróság helyesen értékelte az alperes terhére.

[31] A jelen jogvita elbírálása szempontjából nincs jelentősége annak, hogyan módosította a jogalkotó a rágalmozás Btk.-beli tényállását. A Ptk. 2:52. §-ának (3) bekezdése a sérelemdíj összegének meghatározása körében nem tulajdonít jelentőséget annak, hogy a Btk. mely tényállási elemek alapján minősít valamely magatartást egyben bűncselekménynek is. A jogalkotó szándéka a Btk. módosításával nem irányult a polgári jogi eszközök hatásainak mérséklésére. Megjegyezték, a megítélt összegű sérelemdíj a hatályos Btk. rendelkezés szem előtt tartása mellett sem jelenti a polgári jogi eszközrendszer szigorúbb alkalmazását. Hangsúlyozták az alperes magatartásának a szakmai szabályok megsértésében megnyilvánuló súlyos felróhatóságát. Hivatkoztak az alperes médiapiaci dominanciájára, utalva arra, a bírói gyakorlat értékelhetőnek tekinti a sérelemdíj mértékének meghatározásakor a jogsértő vagyoni viszonyait.

[32] A Ptk. 6:22. § (1) bekezdése szerint a követelések 5 év alatt évülnek el, ezért igényüket a törvény által biztosított elévülési időn belül bármikor érvényesíthetik.

[33] A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni. A Ptk. 6:532. § értelmében a károsodás a kár bekövetkeztekor nyomban esedékes. Jelen esetben a károsodás akkor következett be, amikor a személyiségi jogot sértő magatartás a kívülvilág számára megvalósult. Ennek alapján késedelmi kamatfizetési kötelezettsége megalapozott.

[34] Arra az esetre, ha az ítéltábla az összecszerűséget tekintve nem találja teljesen megalapozatlannak a megítélt sérelemdíjat és emiatt a keresetet részben elutasítja, a Pp. 83. § (3) bekezdésének alkalmazását kérte a perköltség és az eljárási illetékfizetésre vonatkozó rendelkezés kapcsán.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[35] A fellebbezés alaptalan.

[36] Az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből helyes következtetést vont le és megfelelően mérlegelte a sérelemdíj összege meghatározásának szempontjait is, ezért az ítéltábla döntésével és annak kifejtett indokaival is egyetért. A fellebbezésben megjelölt anyagi jogi felülbírálati jogkört gyakorolva, nem látott lehetőséget az elsőfokú ítélet megváltoztatására, és azt a Pp. 383. § (2) bekezdése és 386. § (4) bekezdése alapján – rendelkező részének a késedelmi kamat mértékére vonatkozó alábbiakban kifejtett indokokkal való pontosításával – helybenhagyta. A fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki.

[37] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2) – (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek – a 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[38] Az alperes fellebbezése alapján az ítéltáblának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperesekre vonatkozó nem vitatottan valótlán tényállítások kapcsán a Ptk. 2:45. § (1) bekezdése szerinti jóhírnévsértés megállapíthatóságának további feltétele, a valótlán tény közzefogás szerinti sértő jellege a felpereseket a Ptk. 2:44. §-ában foglalt törési kötelezettségre is figyelemmel megállapítható-e, ennek megvalósulása esetén fennállnak-e a sérelemdíj megítélésének feltételei, illetve az elsőfokú bíróság az annak meghatározásakor figyelembe veendő körülményeket megfelelően értékelte-e.

[39] A személyiségi jogok védelme körében a Ptk. 2:42. § (2) bekezdésével összhangban a nevesített személyiségi jogok között a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése kimondja, hogy a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, a személyét sértő valótlán tényt állít, vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel. E rendelkezés szerint tehát a jóhírnév sérelmét az érintett személyére vonatkozó valótlán és a közzefogás szerint sértő tényállítása (híresztelése, hamis színben való feltüntetése) okozza. A hírnév valamely személyre vonatkozó, a társadalomban kialakult egyfajta értékítélet. Ennek megfelelően a jóhírnév sérelmét olyan valótlán tényállítást tartalmazó közlések eredményezhetik, amely alapján az adott személyről korábban kialakult kedvezőbb társadalmi értékítélet hátrányosan változhat meg. A tényállítás sértő jellege megállapítható, ha az objektíve valótlán tényállítást kifejező közlés a közmegítélés szerint alkalmas arra, hogy a sértett társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja. Az alperes érvelésével szemben az általános közzefogás szerint az érintett közlések ilyenek minősülnek, azok tartalmát az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg. Kifejtett indokaival annak megismétlése nélkül az ítéltábla egyetért.

[40] A perben nem volt vitatott, hogy a felperesek közszereplőnek minősülnek, ezáltal a Ptk. 2:44. § (1) bekezdése szerint a közügyek vitatása körében fokozott a törési kötelezettségük. Az elsőfokú bíróság az Alkotmánybíróság határozatainak tartalmát megfelelően értékelve, a következetes ítélkezési gyakorlat alapján helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága csak a bírálat, jellemzés, kritika szabadságát foglalja magában. A tények meghamisítására a védelem nem vonatkoztatható. A közügyeket érintő, de hamisnak bizonyult tényállításokat már csak abban az esetben oltalmazza a vélemény szabadság, ha a tényt állító vagy híresztelő jóhiszemű volt (PJD 2016. 8.II.). A felperesi igényérvényesítés kapcsán irányadó az Alkotmánybíróság több határozatában (7/2024. (III. 7.) AB határozat [62] bekezdés, 13/2014. (IV. 8.) AB határozat [41]) kifejtett álláspontja szerint a közszereplő is igényelheti jogi védelmet a hamis tényállításokkal szemben, különösen ha a nyilatkozó személy tudatában van a közlés valótlanságának, vagy foglalkozása, hivatása gyakorlásának szabályai szerint elvárható lett volna tőle a tények valóságtartalmának vizsgálata, de a véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta. Mindezek figyelembevételével helytállóan jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a per tárgyát képező egyértelmű és valótlán

tényállítást tartalmazó közlések nem állnak a véleménysszabadság oltalma alatt. Helytállóan állapította meg, hogy azok sértik a felperesek jóhírnévhez való jogát azzal, hogy azok közül az első, nyilvánvalóan az I. rendű felperesre, a második pedig a II. rendű felperesre vonatkozik.

[41] A következőkben vizsgálandó a felperesek sérelemdíjra való jogosultsága.

[42] A személyiségi jog megsértésekor alkalmazandó jogkövetkezményként vezette a Ptk. a sérelemdíjat [Ptk. 2:52. § (1) bekezdés] mint közvetett kompenzációt, illetve pénzbeli elégtételt jelentő magánjogi büntetést a nemvagyoni kártérítési intézménye helyett. A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nemvagyoni sérelemért. A (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra vonatkozó jogosultsághoz a jogsértésen kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés alapján a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel egyösszegben határozza meg. A sérelemdíj tehát a személyiségi jogok megsértésének vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja és egyben magánjogi büntetése is (BDT 2019. 4015.). A Ptk. 2:51. és 2:52. §-aiból következően a jogsértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj alkalmazása. A jogosultat ugyan nem terheli a hátrány bizonyítása, ez nem feltétele a sérelemdíj megítélésének, azonban a 2:52. § (1) bekezdéséből kitűnően az érintett az őt ért nemvagyoni sérelemért követelheti a sérelemdíjat, tehát annak funkciója a személyiségi jogok megsértésével okozott nemvagyoni sérelmek kompenzálása (BDT2018. 3821). A Ptk. hivatkozott rendelkezése a sérelemdíj megítéléséhez és annak egyszerűsége meghatározásához az eset összes körülményének mérlegelését írja elő a bíróságok számára, amely szerint mérlegelési körbe kell vonni a sérelmet szenvedett fél személyét, a jogsértés személyére és környezetére gyakorolt hatását és egyéb körülményeket is. A sérelemdíj iránti kereset elutasítható egyfelől amiatt, mert az ellenérdekű fél bizonyítja a nemvagyoni hátrány hiányát, másfelől azért, mert a köztudomású tények érzékelésével a bíróság arra a következtetésre jut, hogy nem állt elő nemvagyoni hátrány a személyiségi jogában egyébként megsértett félnél. Nem indokolt a sérelemdíjban marasztalás akkor sem, ha a nemvagyoni hátrány olyan mértékű, amely magánjogi, preventív jellegű kompenzációt, illetve büntetést igényelne (ún. bagatell igény, BDT2018. 3821). A perbeli esetben ez utóbbi feltételek egyike sem állapítható meg.

[43] Egyetért az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint köztudomású tényként fogadható el, hogy a sérelmezett valótlan állítás nemvagyoni hátrányt okozott a felpereseknek. A felperesek a sérelemdíj iránti igényük alapjául maguk is a köztudomású hátrányokra hivatkoztak. Nem osztja az ítéltábla az alperesnek azt a fellebbezési álláspontját, amely szerint e sérelem nem olyan mértékű, amely nem indokolja a sérelemdíj megítélését. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, az alperesi jogsértés felróhatósága súlyos, ezért a sérelemdíj reparatív és represszív funkciójának érvényesülése érdekében nem indokolt az igényeltnél alacsonyabb összegű sérelemdíj megállapítása sem. Az elsőfokon megítélt sérelemdíj az alperesi jogsértés súlyával, annak felperesekre és környezetükre gyakorolt hatásával arányos, összhangban áll a hasonló jogesetek esetén a bírói gyakorlatban alkalmazott mértékkel is.

[44] Az alperes nem vitásan meg sem kísérelte ellenőrizni a tényállítások valóságát, a felpereseket nem nyilatkoztatta, így nem csupán a jogsértés súlya, hanem a felróhatóság mértéke is jelentős. A fentiekben írtak szerint érvényesülnie kell a sérelemdíj magánjogi

büntetés jellegének is. Az elsőfokú bíróság által megítélnél kisebb összegű sérelemdíj szankciós hatással nem bír.

[45] A sérelemdíj büntető funkciójának érvényesülése szempontjából közömbös, hogy az adott magatartás megvalósít-e valamely büntető törvényi tényállást. A sérelemdíj összegének meghatározásakor figyelemmel kell lenni továbbá annak preventív hatására, nevezetesen, hogy érvényesüljön a más sajtószerveket a hasonló jogsértéstől visszatartó hatás.

[46] Az, hogy az alperes más médiaplatformon hasonló vagy azonos tartalmú jogsértő közlései kapcsán a felperesek sérelemdíj iránti igényt érvényesítenek a köztudomásúnak tekintett hátrányok figyelembevételével, a perbeli sérelemdíj megítélését és annak mértékét nem érinti. Az alperesnek a perbeli jogsértéssel okozott hátrány kompenzálására alkalmas sérelemdíjat kell megtérítenie.

[47] A Ptk. 2:52. §-ának utaló szabálya folytán alkalmazandó Ptk. 6:532. §-a szerint a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. Ennek alapján az alperes álláspontjával szemben a bíróság a kártérítés – jelen esetben – a sérelemdíj összegét a nemvagyoni hátrány bekövetkeztekori értékviszonyok alapján határozza meg. Az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíj a személyiségi jogsértéssel okozott hátrány bekövetkeztekori értékviszonyokkal áll arányban, ezért az alperes nem mentesülhet a Ptk. 6:48. § (1) bekezdésén alapuló késedelmi kamat megfizetéséről.

[48] Az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság döntése meghozatalakor figyelmen kívül hagyta, hogy a 454/2022. (XI. 9.) Korm. rendelet 2. §-a a késedelmi kamatkövetelésre vonatkozó korlátozó rendelkezést tartalmaz, amely szerint a késedelmi kamatkövetelés legfeljebb évi 25 %-os mértékben érvényesíthető, ezt meghaladó részében pedig úgy kell tekinteni, mint ha azt ki sem kötötték volna. E tekintetben az elsőfokú ítélet pontosításra szorult.

[49] Az eredménytelenül fellebbező alperest az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperesek Pp. 81. §-a alapján felszámított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének a megfizetésére azzal azonban, hogy a másodfokú eljárás megindításakor az IM r. hatályát veszítette, ezért az ügyvédi munkadíj megállapítására a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet (Ükr.) rendelkezései az irányadók, jelen esetben – figyelemmel arra, hogy a per tárgyának értéke nem határozható meg –, a 3. § (2) bekezdés-e. Annak összegét az ítéltábla a Pp. 2. § (2) bekezdésében írt kérelemhez kötöttség elvére tekintettel a felperesek által megjelölt összegben állapította meg.

[50] A pervesztes alperes köteles megfizetni a másodfokú fellebbezési eljárási illetéket az államnak [Pp. 101. § (1) bekezdés, 102. § (1) bekezdés].

[51] Tájékoztatja az ítéltábla az alperest, hogy a másodfokú eljárási illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie. Megfizetése során közleményként fel kell tüntetni adóazonosító számát, valamint az illetékfizetési kötelezettséget megállapító jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését és a bírósági ügyszámot. Figyelmezteti az alperest, amennyiben az illetéket az esedékességkor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint késedelmi pótlékot kell fizetnie.

[52] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró